

UNITED STATES
INSTITUTE OF PEACE
Making Peace Possible

Chương trình Việt Nam của Viện Hòa bình Hoa Kỳ (USIP)

Cựu chiến binh Mỹ và Việt Nam hợp tác để tìm mộ tập thể từ trận chiến Đồi Xuân Sơn, Bình Định, tháng 8 năm 2022. Ảnh từ Steve Hassett.

Ảnh của USIP

Ngày 19 tháng 9 năm 2023 Viện Hòa Bình Hoa Kỳ và Đại sứ quán Việt Nam đã tổ chức một sự kiện công khai để đánh dấu quan hệ đối tác chiến lược toàn diện Việt Nam-Hoa Kỳ, với sự tham gia của Thủ tướng Phạm Minh Chính (bên phải), Đại sứ Nguyễn Quốc Dũng và các nhà lãnh đạo chính trị Hoa Kỳ bao gồm Thượng nghị sĩ Bill Hagerty (bên trái), Thượng nghị sĩ Jeff Merkley và những người khác.

TÌNH HÌNH HIỆN NAY

Gần 50 năm kể từ khi kết thúc Chiến tranh Việt Nam và hơn một phần tư thế kỷ kể từ khi bình thường hóa quan hệ Hoa Kỳ - Việt Nam, Việt Nam đang trỗi dậy như một cường quốc đang nổi ở trung tâm của khu vực Ấn Độ Dương - Thái Bình Dương và là một đối tác ngày càng quan trọng của Hoa Kỳ. Từng là một trong những quốc gia nghèo nhất và cô lập nhất thế giới, Việt Nam hiện là một nước có thu nhập trung bình với dân số trẻ, năng động và một tương lai đầy hứa hẹn.

Kể từ khi gia nhập ASEAN năm 1997, Việt Nam đã và đang đóng một vai trò quan trọng trong ngoại giao và phát triển của khu vực. Chính sách đối ngoại của Việt Nam hướng tới đóng vai trò như một “người bạn và đối tác tin cậy của tất cả các quốc gia trong cộng đồng quốc tế”. Việt Nam đã thiết lập quan hệ đối tác chiến lược với Nhật Bản, Trung Quốc, Ấn Độ, Nga và các nước khác. Hoa Kỳ và Việt Nam đã nhất trí về một “quan hệ đối tác toàn diện” vào năm 2013, mang tính chiến lược trên mọi phương diện ngoại trừ tên gọi, bao gồm hợp tác về các vấn đề kinh tế, an ninh, giáo dục, văn hóa và di sản chiến tranh. Chính sách hợp tác đa phương của Việt Nam vẫn còn nguyên giá trị, bất chấp những thách thức về an ninh hàng hải ở Biển Đông và các tranh chấp trong việc quản lý sông Mekong.

Về chính trị, Đảng Cộng sản Việt Nam là chính đảng duy nhất và là đảng cầm quyền ở Việt Nam. Quân đội Nhân dân Việt Nam có ảnh hưởng đáng kể trong hệ thống chính trị. Quyền tự do biểu đạt, chính kiến và ngôn luận được bảo đảm trong hiến pháp nhưng trên thực tế

không được thực hiện một cách đầy đủ. Truyền thông xã hội và xã hội dân sự sôi động của Việt Nam phải đối mặt với những hạn chế ngày càng tăng, điều này ảnh hưởng đến cả các nhà hoạt động phi chính thức (chẳng hạn như các blogger) và các tổ chức phi chính phủ đã đăng ký hợp pháp. Nhân quyền vẫn là một vấn đề gây tranh cãi trong mối quan hệ Việt Nam - Hoa Kỳ; tuy nhiên, các tổng thống Mỹ kế nhiệm đều đảm bảo với các nhà lãnh đạo Việt Nam rằng Hoa Kỳ tôn trọng hệ thống chính trị khác biệt của Việt Nam.

Chính phủ Việt Nam giành được sự ghi nhận của cộng đồng quốc tế về cách xử lý nghiêm ngặt đại dịch Covid-19 ngay từ giai đoạn đầu. Nền kinh tế Việt Nam tiếp tục tăng trưởng với tốc độ cao nhất Đông Nam Á. Những thách thức trong tương lai đối với đất nước bao gồm làm thế nào để tiếp tục tự do hóa kinh tế và mở cửa xã hội trong khi vẫn duy trì sự ổn định và mức độ bất bình đẳng tương đối thấp.

Vào tháng 9 năm 2023, Tổng thống Biden và Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng đã đồng ý nâng cấp mối quan hệ Hoa Kỳ-Việt Nam lên Đối tác Chiến lược Toàn diện. Thành tựu quan trọng này nhấn mạnh cam kết chung nhằm thúc đẩy các mục tiêu chung về hòa bình, thịnh vượng và phát triển bền vững..

SÁNG KIẾN HÒA GIẢI VÀ KHẮC PHỤC HẬU QUẢ CHIẾN TRANH CỦA USIP

Viện Hòa bình Hoa Kỳ tham gia vào nghiên cứu và đối thoại để xem xét chặng đường đặc biệt của mối quan hệ Việt Nam – Hoa Kỳ. Vào tháng 8 năm 2021, USIP đã khởi động một [dự án nhiều năm](#) nhằm thúc đẩy giáo dục công cũng như đối thoại giữa chính phủ với chính phủ và giữa nhân dân với nhân dân giữa người Việt và người Mỹ. Khắc phục các hậu quả chiến tranh, bao gồm chất da cam, vật liệu chưa nổ (UXO) và việc tìm kiếm người mất tích trong chiến tranh, là một phần cốt lõi của công việc rộng lớn hơn là xây dựng quan hệ đối tác song phương bền chặt. Dự án của USIP nhằm mục đích thúc đẩy hòa giải, duy trì sự hỗ trợ của Hoa Kỳ trong việc khắc phục hậu quả chiến tranh và nêu bật các bài học từ kinh nghiệm Việt Nam-Hoa Kỳ có thể áp dụng ở những nơi khác trên thế giới.

Sáng kiến tìm kiếm người Việt Nam mất tích trong chiến tranh (VWAI): Sáng kiến này của chính phủ Hoa Kỳ bắt nguồn từ việc Quốc hội ủy quyền mang tính bước ngoặt vào năm 2021 nhằm hỗ trợ Việt Nam xác định danh tính những người hy sinh trong chiến tranh, sau nhiều thập kỷ hợp tác với Việt Nam để giúp Hoa Kỳ kiểm kê đầy đủ nhất có thể các quân nhân của Hoa Kỳ. Là một trong những tổ chức tham gia VWAI, USIP tiến hành các hoạt động truyền thông, đối thoại và trao đổi cựu chiến binh nhằm hỗ trợ tìm kiếm và nhận dạng hài cốt trong chiến tranh của tất cả các bên trong cuộc chiến.

Sự kiện và Giáo dục Công cộng: USIP tổ chức các cuộc hội thảo trực tiếp và trực tuyến với các diễn giả nổi tiếng từ Hoa Kỳ và Việt Nam. Các chuyên gia của chúng tôi cũng đồng tổ chức các sự kiện với các đối tác trên khắp Hoa Kỳ để nâng cao nhận thức của công chúng về hành trình hướng tới hòa giải và tầm quan trọng liên tục của việc khắc phục hậu quả chiến tranh. Ở Việt Nam, USIP đang cùng USAID và Bảo tàng Chứng tích Chiến tranh tại thành phố Hồ Chí Minh xây dựng một trưng bày cố định về sự hợp tác giữa Hoa Kỳ và Việt Nam nhằm giải quyết các tác động lên con người và môi trường của UXO và Chất độc da cam. USIP cũng đang phối hợp với Công ty Cổ phần Phát triển Điện ảnh TDP sản xuất một bộ phim tài liệu về hoạt động tẩy độc dioxin tại Căn cứ Không quân Biên Hòa cho cả khán giả Mỹ và Việt Nam.

Điều hành Đối thoại: USIP triệu tập các nhà lãnh đạo chính phủ và phi chính phủ trong các cuộc đối thoại Kênh 1.5 và Kênh 2. Diễn đàn đối thoại thường niên về Khắc phục hậu quả chiến tranh và hòa bình ở Việt Nam, Lào và Campuchia, quy tụ hơn 100 người tham gia tại trụ sở USIP ở Washington, D.C. USIP hợp tác với Học viện Ngoại giao Việt Nam và Liên hiệp các tổ chức hữu nghị Việt Nam tổ chức các cuộc đối thoại và hội thảo tại Việt Nam về hòa giải giữa chính phủ với chính phủ và giữa nhân dân với nhân dân. Với Đại học Fulbright Việt Nam, USIP dẫn dắt một loạt các cuộc đối thoại trực tuyến dành cho giới trẻ và Nhóm Lãnh đạo Thanh niên nhằm thúc đẩy mối quan hệ giữa thanh niên Việt Nam và Hoa Kỳ, bao gồm cả người Mỹ gốc Việt.

Vào ngày 19 tháng 9 năm 2023, USIP và Đại sứ quán Việt Nam đã tổ chức một sự kiện công khai đánh dấu Quan hệ Đối tác Chiến lược Toàn diện Hoa Kỳ-Việt Nam, với sự tham dự của Thủ tướng Việt Nam Phạm Minh Chính (bên phải ảnh), Đại sứ Nguyễn Quốc Dũng, và các nhà lãnh đạo chính trị Hoa Kỳ bao gồm Thượng nghị sĩ Bill Hagerty (ở bên trái), Thượng nghị sĩ Jeff Merkley và những người khác.